

Tanulmányi Kalauz

a részidős osztott tanári mesterszakos

képzésekhez

2022

Kedves Hallgatónk!

Először is gratulálni szeretnénk sikeres felvételijéhez, s üdvözljük Önt az SZTE polgári körében. Együttal örömmel nyújtjuk át Önnek rövid tanulmányi tájékoztatónkat, melyet azzal a céllal állítottunk össze, hogy bemutassuk az ún. részidős osztott tanári mesterszakos képzések rendszerét, az azokhoz kapcsolódó legfontosabb tudnivalókat és feladatokat, ezzel is segítve Önt tanulmányainak szervezésében.

Kalauzunkban először a különböző részidős osztott tanári mesterszakos képzések szerkezetét és kreditkiosztását vesszük sorra, mely sokat segíthet mind az elméleti, mind a gyakorlati képzésben támasztott követelmények áttekintésében, s az ezekre való felkészülésben, majd érintünk olyan kérdéseket is, mint a tanári záróvizsga és a diplomaszerzéshez szükséges nyelvvizsgakövetelmények.

Reméljük, hogy kiadványunk megnyeri tetszését, és tanári felkészülése során segítségére lesz a képzésben való sikeres eligazodásban!

További tanulmányaihoz sok sikert kívánok:

Prof. Dr. Zakar Péter
a Tanárképző Központ főigazgatója

Tartalomjegyzék

1. A részidős osztott tanári mesterszakos képzések rendszere és képzési követelményei	4
1.1. A képzési idő és az elvégzendő kreditek száma.....	4
1.2. A tanítási gyakorlatok rendszere és követelményei	10
1.3. Szabadon választható tárgyak/kreditek	13
1.4. A kredittúllépés.....	13
2. A záróvizsga és részei	13
3. A nyelvi követelmények	17

1. A részidős osztott tanári mesterszakos képzések rendszere és képzési követelményei

1.1. A képzési idő és az elvégzendő kreditek száma

Az ún. **részidős osztott tanári mesterszakos képzésekben** van lehetőség újabb, tanári szakképzettség megszerzésére. Ezeknek a képzéseknek egyetemünkön hat különböző változata működik:

- a/ általános iskolai szakképzettséget követő, középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos, 2 féléves **60** kredites **szaktanári** mesterképzés;
- b/ általános iskolai szakképzettséget követő, középiskolai, tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos, 2 féléves **60** kredites tanári mesterképzés (**ének-zene-, testnevelő- és vizuáliskultúra-tanár**);
- c/ nem tanári mesterszakot követő egyszakos, 2 féléves **60** kredites tanári mesterképzés;
- d/ tanári szakképzettséget követő újabb (más szakos) tanári oklevelet adó, 4 féléves **120** kredites tanári mesterképzés;
- e/ tanítói szakképzettséget követő, 4 féléves **120** kredites tanári mesterképzés;
- f/ az ITM és az EMMI közös közleményében meghatározott alapképzési szakok birtokában, 4 féléves **120** kredites tanári mesterképzés.

Az alábbiakban táblázatosan közöljük ezeknek a képzéseknek a kreditkiosztását:

**a/ általános iskolai (illetve főiskolai szintű tanári)
szakképzettséget követő, azonos szakterületre vonatkozó
középszintű tanári szakképzettség megszerzésére irányuló
egyszakos, 2 féléves 60 kredites tanári mesterképzés**

Ismeretkörök, feladatok	Megszerzendő kredit	Megjegyzés
Szakterületi ismeretek	48	23 kredit az első félévben, 22 kredit a második félévben teljesítendő; valamint szabadon választható 3 kredit.
Szaktárgyszertani ismeretek	8	4 kredit az első félévben, 4 kredit a második félévben teljesítendő.
Emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete	4	A második félévben.

b/ általános iskolai szakképzettséget követő, középiskolai, tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos, 2 féléves 60 kredites tanári mesterképzés (ének-zene-, testnevelő- és vizuáliskultúra-tanár)

Ismeretkörök, feladatok	Megszerzendő kredit	Megjegyzés
Szakterületi ismeretek	45	23 kredit az első félévben, 19 kredit a második félévben teljesítendő; ebből szabadon választható 3 kredit.
Szaktárgyszertani ismeretek	6	4 kredit az első félévben, 2 kredit a második félévben teljesítendő.
Pedagógiai és pszichológiai ismeretek	5	
Közösségi gyakorlat (szervezője a Neveléstudományi Intézet)	0	Legalább 3 éves közoktatási gyakorlat igazolása esetén a hallgató felmentést kérhet a gyakorlat alól.
Szaktárgyi tanítási gyakorlat (csoportos tanítási gyakorlat)	2	Mivel ebben a képzésben ez az egyetlen tanítási gyakorlat, felmentés közoktatási gyakorlat megléte esetén sem kérhető, a gyakorlatot középiskolában kell teljesíteni.
Portfólió	2	Megvédésére a tanári záróvizsgán, a szakmai kérdéssorból való vizsga után kerül sor.

**c/ Nem tanári mesterszakot követő egyszakos, 2 féléves 60
kredites tanári mesterképzés**

Ismeretkörök, feladatok	Megszerzendő kredit	Megjegyzés
Szakterületi ismeretek	--	--
Szaktárgyi ismeretek	6	4 kredit az első félévben, 2 kredit a második félévben teljesítendő; illetve 2 kredit értékben szabadon választható, módszertani jellegű kurzust kell választani.
Pedagógiai és pszichológiai ismeretek	28	
Közösségi gyakorlat (szervezője a Neveléstudományi Intézet)	0	
Szaktárgyi tanítási gyakorlat (csoportos tanítási gyakorlat)	2	
Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat	18	
Összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot kísérő pedagógiai-pszichológiai szeminárium	2	
Összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot kísérő szaktárgyi szeminárium	2	

Portfólió	2	A tanítási gyakorlat félévében kell teljesíteni, megvédésére a tanári záróvizsgán, a szakmai kérdéssorból való vizsga után kerül sor.
-----------	---	---

d/ Tanári szakképzettséget követő újabb (más szakos) tanári oklevelet adó, 4 féléves 120 kredites tanári mesterképzés

Ismeretkörök, feladatok	Megszerzendő kredit	Megjegyzés
Szakterületi ismeretek	100	Ebből a szabadon választható kreditek száma: 4.
Szaktárgyi ismeretek	10	2 kredit az első félévben, 4 kredit a második félévben és 4 kredit a harmadik félévben teljesítendő.
Pedagógiai és pszichológiai ismeretek	6	
Közösségi gyakorlat (szervezője a Neveléstudományi Intézet)	0	Legalább 3 éves közoktatási gyakorlat igazolása esetén a hallgató felmentést kérhet a gyakorlat alól.
Szaktárgyi tanítási gyakorlat (csoportos tanítási gyakorlat)	2	Mivel ebben a képzésben ez az egyetlen tanítási gyakorlat, felmentés közoktatási gyakorlat megléte esetén sem kérhető.
Portfólió	2	A tanítási gyakorlat félévében kell teljesíteni, megvédésére a tanári záróvizsgán, a szakmai kérdéssorból való vizsga után kerül sor.

e/ Tanítói szakképzettséget követő (általános iskolai) tanári szakképzettséget adó egy szakos 4 féléves 120 kredites tanári mesterképzés

Ismeretkörök, feladatok	Megszerzendő kredit	Megjegyzés
Szakterületi ismeretek	90	Ebből a szabadon választható kreditek száma: 6
Szaktárgyi ismeretek	6	4 kredit az első félévben és 2 kredit a második félévben teljesítendő.
Közösségi gyakorlat (szervezője a Neveléstudományi Intézet)	0	Legalább 3 éves közoktatási gyakorlat igazolása esetén a hallgató felmentést kérhet a gyakorlat alól.
Szaktárgyi tanítási gyakorlat (csoportos tanítási gyakorlat)	2	
Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat	18	
Összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot kísérő szaktárgyi tanítási szeminárium	2	
Portfólió	2	A tanítási gyakorlat félévében kell teljesíteni, megvédésére a tanári záróvizsgán, a szakmai kérdéssorból való vizsga után kerül sor.

1.2. A tanítási gyakorlatok rendszere és követelményei

A képzés során **háromféle iskolai gyakorlatot** kell teljesíteni, a tantervben meghatározott időszakban; ezek a

- **közösségi (pedagógiai) gyakorlat,**
- **a szaktárgyi, ún. csoportos tanítási gyakorlat és az**
- **összefüggő egyéni iskolai gyakorlat.**

A szakmai gyakorlatok célja az általános tanári és a konkrét szakterületi szakképzettséghez kapcsolódó **gyakorlati ismeretek és kompetenciák megszerzése**, a munkahely világával való ismerkedés azért, hogy a hallgatók későbbi munkájuk hatékonysága érdekében alapjártasságot szerezzenek a tanítási és tanulási, illetve nevelési folyamatok értékelésében, fejlesztésében és kutatásában.

A **közösségi (pedagógiai) gyakorlat** célja az elméleti kurzusok során tanult jelenségek megismerése a gyakorlatban, az iskola világában. A gyakorlatra a közösségi gyakorlat kurzus keretében kerül sor a pedagógiai-pszichológiai modulban. A rövid ciklusú képzések esetében ez alól a gyakorlat alól felmentés kérhető, ha a hallgató legalább 3 éves közoktatási gyakorlatot tud igazolni

A **szaktárgyi (csoportos) tanítási gyakorlat** célja, hogy a hallgató a gyakorlóiskolában, vezetőtanár irányításával, komplex önálló feladatokon keresztül ismerkedjen meg a tanári munkával, szerezzen tapasztalatokat a szaktárgy tanításában. A teljesítendő gyakorlat a tanári felkészítés modul része, iskolai megfigyeléseket és egy rövidebb, képzési formától függően 6–15 tanórás gyakorlótanítást foglal magában.

Az **összefüggő egyéni iskolai gyakorlat** célja az elméleti és a gyakorlati tudás integratív kezelése, összekapcsolása a pedagógiai munka során, az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési

feladatrendszerének elsajátítása, az iskolát körülvevő társadalmi környezet megismerése. A gyakorlat során a tanárjelölt hosszabb időt, 4–6 hetet tölt közoktatási intézményben, gyakorlóiskolában, gyakorlólhelyen. Ekkor a tanárjelölt mentorral/mentorokkal dolgozik együtt, önállóan, de a mentor felügyelete alatt tanít, bekapcsolódik az iskolai munka egyéb területeibe, illetve a későbbi folyamatos önfeljesztést megalapozó feladatokat végez.

Azt, hogy ezekben a képzésekben pontosan milyen szakmai gyakorlatok szükségesek és milyen időtartamban, a következő táblázat tartalmazza:

Szakmai gyakorlatok a rövid ciklusú tanári mesterképzésben			
képzés	közösségi pedagógiai gyakorlat	csoportos tanítási gyakorlat	összefüggő egyéni iskolai gyakorlat
Általános iskolai szakképzettséget követő, középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos, 2 féléves 60 kredités tanári mesterképzés	nincs (kivéve, ha nincs a hallgatónak legalább 3 év közoktatási gyakorlata: ez utóbbi esetben a Neveléstudomány i Intézet a lebonyolító)*	nappali tagozaton és levelező tagozaton is: 6 óra tanítás 12 óra hospitálás (megjegyzés: a gyakorlat teljesítése kizárólag középiskolában történhet)	nincs (ezért a csoportos gyakorlat alól nem adható felmentés)

Szakmai gyakorlatok a rövid ciklusú tanári mesterképzésben			
Nem tanári mesterszakot követő egyszakos, 2 féléves 60 kredités tanári mesterképzés	van, a Neveléstudomány i Intézet a lebonyolító*	15 óra tanítás 24 óra hospitálás	nappali tagozaton az utolsó félévben, levelezőn min. 4 hét**
Tanári szakképzettséget követő újabb (más szakos) tanári oklevelet adó, 4 féléves 120 kredités tanári mesterképzés	nincs (kivéve, ha nincs a hallgatónak legalább 3 év közoktatási gyakorlata: ez utóbbi esetben a Neveléstudomány i Intézet a lebonyolító)*	<u>nappali tagozaton és levelező tagozaton is:</u> 6 óra tanítás 12 óra hospitálás	nincs (ezért a csoportos gyakorlat alól nem adható felmentés)
Tanítói szakképzettséget követő (általános iskolai) tanári szakképzettséget adó egy szakos 4 féléves 120 kredités tanári mesterképzés	nincs (kivéve, ha nincs a hallgatónak legalább 3 év közoktatási gyakorlata: ez utóbbi esetben a Neveléstudomány i Intézet a lebonyolító)*	<u>nappali tagozaton:</u> 15 óra tanítás 24 óra hospitálás <u>levelező tagozaton:</u> 8 óra tanítás 12 óra hospitálás	<u>nappali</u> tagozaton: min. 4 hét** <u>levelező</u> tagozaton: min. 2 hét**

A gyakorlatok részletesebb szabályozását és a hozzájuk tartozó segédanyagokat lásd a Tanárképző Központ honlapján az alábbi hivatkozás alatt:

<http://www.u-szeged.hu/tanarkepzes/szabalyzatok>

1.3. Szabadon választható tárgyak/kreditek

A tantervben meghatározott elvégzendő tárgyakon kívül a képzés során ún. *szabadon választható tárgyakat* is teljesíteni kell meghatározott kreditértékben. A kreditek mértékét a képzés ideje határozza meg.

A szabadon választható kreditek számát a 1.1. pontban található táblázatokban külön megjelöltük.

1.4. A kredittúllépés

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 49. § (2) bekezdése szerint a hallgatók számára térítési díj megfizetése nélkül biztosítani kell, hogy a tantervben előírt krediteket **10%**-kal meg nem haladó kreditértékben további tárgyakat vehessenek fel.

2. A záróvizsga és részei

A **tanári záróvizsga (TZV) szabályai** az új típusú, rövid ciklusú mesterképzésekben a következők:

a/ A tanári záróvizsga a következő részekből áll:

- szóbeli felelet a tanári szakhoz kapcsolódó **szakmai** ismeretekből tételsor alapján (képzési típustól függően 5–15 tétel; a nem tanári mesterszakot követő egyszakos, 2 féléves 60 kredites tanári mesterképzésben a tételsor pedagógiai-pszichológiai ismeretekből áll);
- a **portfólió** bemutatása és védeése, ebbe integrálva – a kompetenciákhoz megadott szakirodalom alapján – számadás a **pedagógiai-pszichológiai modulhoz** tartozó ismeretekből;

- szóbeli felelet a tanári szakhoz kapcsolódó **szakmódszertani** ismeretekből tételsor alapján (5–15 tétel)

b/ A záróvizsgára bocsátás feltétele a **végbizonyítvány** (abszolutórium) megszerzése. Végbizonyítványt a felsőoktatási intézmény annak a hallgatónak állít ki, aki a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeket és az előírt szakmai gyakorlatot – a nyelvvizsga kivételével – teljesítette, és az előírt krediteket megszerezte. A hallgató a végbizonyítvány megszerzését követően bocsátható záróvizsgára.

A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő vizsgaidőszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, két éven belül, bármelyik vizsgaidőszakban, az érvényes képzési követelmények szerint letehető. A karok a záróvizsga letételét a végbizonyítvány kiállításától számított második év eltelte után feltételhez köthetik. A hallgatói jogviszony megszűnését követő ötödik év eltelte után záróvizsga nem tehető.

c/ A tanári záróvizsgát a hallgató szakja szerinti záróvizsga-bizottság előtt kell letenni, ennek összetétele a következő:

- **elnök** (az adott szak vezető oktatója)
- az érintett **szak módszertanos oktatója**/oktatói
- A bizottságok tagja még – a portfólió védéséhez kapcsolódóan – egy minősített oktató a **pedagógia és pszichológia** területéről
- **külső tag** (pl. gyakorlóiskolai vezetőtanár).

A szakmai tételsorokat és a módszertani tételsorokat a záróvizsga időpontja előtt legalább 3 hónappal az érintett tanszékeknek/intézeteknek közzé kell tenniük, hogy a hallgatóknak legyen idejük alaposan felkészülni.

d/ A záróvizsgára a vizsgaidőszakban, a Tanárképző Központ és a kari Tanulmányi Osztályok által együttesen kijelölt időszakban kerül sor. A záróvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

A karok, a hallgatók számára legalább félévente egy lehetőséget kötelesek biztosítani a záróvizsga letételére. A végbizonyítványt szerzett hallgatókat hirdetményben kell értesíteni az adott év eljárási rendjéről.

e/ A záróvizsgára jelentkezés a Modulóban erre a célra rendszeresített úrlapon történik a hallgató anyakarán. A záróvizsga letételéhez szükséges, hogy a hallgató a végzés félévében, a félév negyedik hetének végéig (tavaszi félévben február, őszi félévben szeptember végéig) **bejelentkezzen záróvizsgára**. A jelentkezés feltétele a végbizonyítvány megléte, vagy az utolsó tanulmányi félévben a végbizonyítvány megszerzésének lehetősége. A záróvizsgára jelentkezett hallgatók záróvizsga beosztását, valamint az abszolutórium feltételeinek ellenőrzését a hallgató szakjának oktatásában érintett kar végzi. A feltételek hiánya esetén, vagy a hallgató ilyen irányú kérelmére a záróvizsga beosztásból a hallgató törlésre kerül. Törlésre csak a záróvizsga megkezdését megelőzően kerülhet sor. Ha a hallgatóról utólag derül ki, hogy nem felelt meg a záróvizsgára bocsátás feltételeinek, a záróvizsga eredmény megsemmisítésre kerül.

f/ A portfólió

A 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet 1. mellékletének 4.1.2. cc) pontja szerint az osztatlan tanárképzés hallgatóinak portfóliót kell készíteniük. A tanárjelölt a portfóliót az iskolai tanítási gyakorlatok, valamint tanításon és iskolán kívüli gyakorlatok/tevékenységek elemző megjegyzésekkel kísért (= reflektált) anyagából állítja össze. A portfólió konkrét tartalmát a Neveléstudományi Intézetnek e szabályzat mellékletében olvasható tájékoztatója írja elő. hallgató

kizárólag szakmódszertani irányultságú portfóliót készíthet. A portfóliót az utolsó félévében kell felvennie a választott szakmódszertanos oktatójánál.

A portfóliót a tavaszi félévben május 20-ig, az őszi félévben december 20-ig fel kell tölteni a Modulóba, s nyomtatva, valamint elektronikus adathordozón (Word- és PDF-formátumban) le kell adni az adott szakot gondozó tanszéken / intézetben.

g/ A záróvizsga eredményessége

A záróvizsga akkor eredményes, ha minden részjegye legalább elégséges, különben a záróvizsga érdemjegye elégtelen. Az elégtelen záróvizsga leghamarabb a következő félév záróvizsga-időszakában ismételhető. Ismételt záróvizsga során az elégtelennel minősített vizsgarész(ek)e)t kell csupán megismételni.

h/ A tanári záróvizsga eredményének kiszámítása

A három vizsgarészre (a szakhoz kapcsolódó szakmai és módszertani kérdéssorra adott válaszok, valamint a portfólió bemutatása és védése) a hallgató külön-külön kap érdemjegyet. A tanári záróvizsga **összesített érdemjegyét a három részérdemjegy** egyenlő súllyal való átlagolásával a következőképpen számítjuk ki (a részjegyeket két tizedes pontossággal számolva, kerekíteni csak az összegzés és osztás után kell):

- a szak **szakmai szóbeli vizsgájának** érdemjegye
- a **portfólió érdemjegyének** és a portfólió bemutatására és védésére **kapott jegynek** az átlaga
- a **szakmódszertani kérdésre adott válasz** érdemjegye

3. A nyelvi követelmények

A 8/2013. (I. 30.) EMMI-rendelet 1. melléklet 8. értelmében a mesterfokozat megszerzéséhez az Európai Unió hivatalos nyelveiből vagy az orosz, az arab, a kínai, a romani, illetve lovári (cigány) vagy beás (cigány) nyelvből legalább egy, államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

Pontosan melyik nyelvekről van szó?

Az Európai Uniónak jelenleg **24** hivatalos nyelve van. Ezek a következők: angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén.

Az idegennyelv-szakosokra vonatkozó szabályok:

Az idegen nyelv-szakosokra vonatkozóan a 137/2008. (V.16.) Korm. rendelet (Nyelvvizsgarendelet) 14.§ (2) bekezdése szabályozza a nyelvvizsga-bizonyítvánnyal egyenértékű okiratok körét. Ebben szerepel az „**idegen nyelv szakos mesterfokozattal rendelkező tanári oklevél**” a tanult idegen nyelv szempontjából általános kétnyelvű **felsőfokú komplex (C1) típusú nyelvvizsgával egyenértékű**. Tehát az idegen nyelv-szakos hallgatók az oklevél birtokában teljesítik a nyelvvizsga-követelményeket is.